

ДО
Г-Н ЕВГЕНИ ГОГУШЕВ
ГЛАВЕН СЕКРЕТАР НА МИНИСТЕРСТВОТО НА
ТРУДА И СОЦИАЛНАТА ПОЛИТИКА

Г-ЖА МИЛЕНА ЕНЧЕВА
ДИРЕКТОР НА ДИРЕКЦИЯ МСПЕИ
РЪКОВОДИТЕЛ НА УПРАВЛЯВАЩИЯ ОРГАН НА
ПРОГРАМАТА ЗА ХРАНИ И ОСНОВНО
МАТЕРИАЛНО ПОДПОМАГАНЕ 2021-2027
АГЕНЦИЯ ЗА СОЦИАЛНО ПОДПОМАГАНЕ

Относно: *Коментари и бележки по общественото обсъждане на проект на Наредба за реда и условията за определяне на целевите групи и насочване на помощта по Програма за храни и основно материално подпомагане 2021-2027.*

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ГОГУШЕВ,
УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ЕНЧЕВА,

По проекта на Наредбата за реда и условията за определяне на целевите групи и насочване на помощта по Програма за храни и основно материално подпомагане 2021-2027, проучихме мнението на общините и районите на общините. Приложено Ви предоставяме обобщени коментари и бележки по проекта на нормативния акт, които са формирани на база придобития от местните власти опит по реализацията на подкрепата чрез топъл обяд по Програмата за храни и/или основно материално подпомагане за програмен период 2014-2020:

I. Принципни коментари:

1. Положително се оценява, че сходно по реализацията на Програмата за програмен период 2014-2020, редът и условията за определяне на целевите групи по бъдещата Програма, се регламентират в нарочна Наредба. Изразява се и

подкрепа за по-добре структурираният и детайлизиран проект на нормативния акт спрямо действащия понастоящем;

2. Като широкоспектърен се определя обхвата на допустимите за подпомагане целеви групи. Същевременно прави впечатление, че за всяка от тях са налични и допълнителни условия, като: лицата да са обект на социално подпомагане; за кандидата да има отказ за опускане на социално подпомагане; за лицата вече да има налична информация в базите данни, достъп до която има органа по социално подпомагане; лицата да са пенсионери. От една страна, този подход значително ще улесни органите по социално подпомагане на местно ниво при оценяването на кандидат-потребителите и ще оптимизира процеса по удостоверяване на принадлежността им към някоя от допустимите целеви групи. От друга страна обаче, от така предложеният вариант на Наредба, не става ясно, ще имат ли достъп до помощта лицата, които не са пенсионери, нямат издаден отказ за отпускане на социално подпомагане и за които не е налична информация в системите с бази данни на органа по социално подпомагане, както и по какъв ред ще кандидатстват за подкрепа те. Индиректно се подразбира, че тези лица, ще могат да заявяват включване в Програмата за храни, единствено ако са кандидатствали за подпомагане по реда на: Закона за социално подпомагане (ЗСП), Закона за закрила на детето (ЗЗД), Закона за семейни помощи за деца (ЗСПД), Закона за хората с увреждания (ЗХУ) и Закона за социалните услуги (ЗСУ). При положение, че за даден кандидат няма налична информация в Интегрираната информационна система на Агенцията за социално подпомагане (АСП), то единственият начин за включването му в Програмата, е лицето да кандидатства за подпомагане на друго основание, дори и при положение, че не отговаря на условията и критериите за отпускане на съответната помощ. Следва да се подчертае и, че този модел за кандидатстване и включване в Програмата, значително ще затрудни голяма част от нуждаещите се лица, а също така ще създаде излишна допълнителна натовареност на органите по социално подпомагане на местно ниво;

3. Като силно ограничен се определя обхвата на основните целеви групи, обект на подкрепа чрез пакети хранителни продукти и хигиенни материали и топъл обяд.

Причина за това, която масово се изтъква от общините, е подходящият критерий, т.е. наличието на ниски доходи. Същият както вече сме информирали, следва да отпадне или поне да не е водещ в определянето на допустимостта на основните целеви групи. За мотивите за това предложение, също сме предоставяли аргументи, които са свързани с наличието на много лица, с доходи от няколко лева над линията на бедност, които поради това нямат достъп до жизнено необходима им материална подкрепа;

4. Препоръчва се допълване на текстовете на Наредбата с:

- разпоредби, указващи приоритетността на критериите, при определянето на допълнителните целеви групи, в случаите на неразпределена и нераздадена помощ;
- нов образец – Приложение 2: Заявление за получаване на подпомагане с храни и/или предоставяне на материална помощ. Същият да се адресира до директора на дирекция „Социално подпомагане“ по настоящ адрес на лицето. Вида, формата, съдържанието и структурата на образца, да бъдат предложени от органа по социално подпомагане – АСП.

II. Конкретни предложения по текстовете на Наредбата:

1. Чл. 1 и чл. 2: за унифициране на текстовете, в които се използват различни понятия – „подпомагане“ и „помощи“ по отношение на подкрепата от Програмата за храни, както и за привеждането им в съответствие с определенията в Допълнителните разпоредби, ще е удачно:

- В чл. 1, ал. 1 да се заличат думите „и семейства“, а думата „подпомагане“ да се замени с „помощи“, т.е. разпоредбата да придобие следната редакция: „Идентифициране на най-нуждаещи се лица за всяка от определените видове помощи по Програма за храни и основно материално подпомагане 2021-2027 г., съфинансирана от Европейския социален фонд плюс (ЕСФ+)“;
- Текстът на чл. 1, ал. 2, да придобие следната редакция: „Идентифициране на допълнителни нуждаещи се лица за всяка от определените видове помощи,

на които да бъдат предоставяни закупени, но неполучени и неразпределени храни и стоки“.

2. Чл. 4, ал. 1, т.7: необходимо е да се прецизира и разясни текста указващ, че в основата целева група се включват „и лица и семейства, които не отговорят на някое от другите комплексни условия за подпомагане, което не променя нивото им на материално лишение“;

3. Чл. 4, ал.2, т.4: посочва се, че сред допълнителните целеви групи се включват и лица, изложени на риск от бедност или социално изключване, за които органът по социално подпомагане или неговите териториални структури, въз основа на обосновано предложение е установил, че се нуждаят от подпомагане. По отношение на цитираният текст, следва да се разясни коя структура, ведомство и пр. инициира обоснованото предложение, както и каква информация включва същото;

4. Чл. 5, ал. 1: Така разписаният диференциран подход, а именно на едночленни, двучленни и тричленни семейства, да се предоставя един пакет хранителни продукти и един пакет хигиенни материали, а на четири и повече членни семейства по два пакета, би следвало допълнително да се обмисли. С оглед на факта, че нуждите на тричленно семейство определено не са идентични на тези на едночленното, то много по-резонно би било три и четири членните семейства да получават по два пакета, а многочленните да формират отделна група подпомагана с по три пакета;

5. Чл. 6, ал.1:

- Определенията на пенсионерите включени в основната целева група на топлия обяд, като „възрастни семейства“ и „самотно живеещи“ , поради ограничителния и дискриминационния си характер, следва да се заличат;
- Прави впечатление, че допустимостта до подпомагане и то не само тук, е обвързана с наличието на „ниски доходи“. В Допълнителните разпоредби- § 1, т. 6 се уточнява, че за целите на Наредбата „ниски доходи“ са всички brutни приходи съгласно § 1, т. 9 от Допълнителните разпоредби на

ППЗСП, чийто общ размер не надвишава официалната линия на бедност за страната за съответната година на член от семейството. По отношение на този текст, от една страна следва да се има предвид, че в т.9 от Допълнителните разпоредби на ППЗСП се включват и доходи от „обезщетения и помощи“, т.е. необходимо е да се разясни дали подкрепата от Програмата за храни се причислява към въпросните помощи. От друга страна, с оглед провежданата цялостна национална политика, а именно да няма пенсионери с доходи под линията на бедност, реално би могло да се получи, че ще липсват такива, които да бъдат включени като потребители на топлия обяд. С оглед на това, считаме че от целевите групи касаещи пенсионерите и лицата с увреждания, следва да отпадне подходящия критерий. Мотивите са, че дори тези лица да разполагат с доходи над линията на бедност, поради ограниченията породени от възрастта им и/или психическите и физическите им увреждания, същите не са в състояние да осигурят базовите си потребности от храна. При неприемане на мотивите ни, предлагаме в целевите групи да се включат и „лица, които поради ограничения породени от възрастта им или липсата на близки, които да ги подпомагат не са в състояние да осигурят базовите си потребности от храна“ и „лица с увреждания, които нямат близки и не са обхванати от социални услуги в общността, включващи приготвянето и предоставянето на храни“;

- Предлагаме и в целевите групи да се включат „лица и семейства с доказана липса на доходи и/или с ниски доходи и близки, които да се грижат за тях“.

6. Чл. 6, ал. 3: В кръга на членовете на едно семейство или домакинство, всеки от които имащ право да получава топъл обяд, следва да се включат и целевите групи, посочени в чл. 4, ал. 1 и ал. 2, чл. 6, ал. 1, както и лица и семейства, настанени в приюти и домове за временно настаняване;

7. Чл. 8, ал. 1, т.2: Предвижда се обект на подпомагане с пакети за новородени деца да е родител (осиновител) на новородени деца с ниски доходи, жертва на насилие. Така формулираният текст следва да се разясни, т.е. обект на

подпомагане ще са родители (осиновители), за които и двете условия са изпълнени или едно от тях. Коментарът е валиден и за текстовете по т.4;

8. Чл. 8, ал. 3, т.3: Текстът „За които са подадени сигнали от доставчици на социални услуги и други институции или източници на местно ниво“, следва да се прецизира и разясни, т.е. сигнали от какво естество и от кои институции или източници на местно ниво. Коментарът е валиден и за чл.11, ал.3, т.3, както и за чл.15, т.3;

9. Чл. 8, ал. 4: Въпреки, че ражданията на тризнаци са рядкост, то статистиката показва, че има такива. С оглед на това и дългосрочният характер на Програмата, ще е удачно, сходно за близнаците да се предвиди подкрепа и за всеки от евентуални тризнаци;

10. Чл. 10: Предлагаме, в случай че е възможно, да бъде разширен обхватът на целевата група, като бъде посочено, че детската кухня е предназначена за деца от 6-месечна до 3-годишна възраст. Предложението е на база възрастовия обхват на детската млечна кухня, която в някои общини се предоставя и на деца навършили 6 месеца. Чрез разширяването на обхвата, потенциално ще може да се обхване по-голяма целева група, като помощта ще достигне и до по-широк кръг от нуждаещи се от услугата ползватели;

11. Чл. 22 и чл. 23: В чл. 22 се посочва, че правото на достъп до подпомагането на лица, които не фигурират в базата данни на АСП, се преценява въз основа на подадено заявление за отпускане на социална или семейна помощ или помощ по реда на ЗЗД, а чл. 23 конкретизира, че заявленията се „разглеждат и процедурат по установения законов ред, към който се отнасят“. Съгласно принципният ни коментар по т.4, предлагаме следните редакции на чл. 21-23:

- Чл. 21. За лицата, които не са в базата данни на Агенцията за социално подпомагане, не е задължително подаването на заявление за получаване на подпомагане с храни и/или предоставяне на материална помощ;

- Чл. 22. Правото на достъп до подпомагането по Раздел II, III и IV на лица, които не фигурират в базата данни на Агенция за социално подпомагане, се преценява въз основа на наличие на някои от следните критерии:

1. подадено заявление за отпускане на социална или семейна помощ или помощ по реда на ЗЗД;

2. подадено заявление за получаване на подпомагане с храни и/или предоставяне на материална помощ, съгласно Приложение 2.

- Чл. 23. (1) Заявленията по чл. 22, т. 1 се разглеждат и процедурат по установения законов ред, към който се отнасят. Преценката за необходимостта от подпомагане по програмата се извършва чрез попълване на Анкетен лист за подпомагане по Програма за храни и основно материално подпомагане, съгласно Приложение 1.

(2) Заявленията по чл. 22, т. 2 се разглеждат в 3 дневен срок от подаването им, като Директорът на съответната Дирекция „Социално подпомагане“ се произнася за допустимостта на кандидата в едноседмичен срок от подаване на заявлението. Преценката за необходимостта от подпомагане по програмата се извършва чрез попълване на Анкетен лист за подпомагане по Програма за храни и основно материално подпомагане, съгласно Приложение 1.

12. Чл.23: Приложеният анкетен лист, в който се цитира Оперативната програма за храни, следва да се приведе в съответствие с тази за периода 2021-2027.

Като се надявам коментарите и предложенията да бъдат отразени във финалните текстове на Наредбата, оставам

С уважение,

Силвия Георгиева
Изпълнителен директор